

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 12 stycznia 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0002 (NLE)

5248/18
ADD 1

VISA 3
COEST 3
JAIEX 2

WNIOSEK

Od: Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 11 stycznia 2018 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii
Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2018) 7 final ANNEX

Dotyczy: ZAŁĄCZNIK do wniosku w sprawie decyzji Rady określającej stanowisko,
które należy zająć w imieniu Unii Europejskiej w ramach Wspólnego
Komitetu ustanowionego na mocy Umowy między Unią Europejską
a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz, w odniesieniu
do przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania tej umowy

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 7 final ANNEX.

Zał.: COM(2018) 7 final ANNEX

Bruksela, dnia 11.1.2018r.
COM(2018) 7 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku w sprawie decyzji Rady

**określającej stanowisko, które należy zająć w imieniu Unii Europejskiej w ramach
Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy Umowy między Unią Europejską a
Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz,
w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania tej umowy**

PROJEKT
DECYZJA nr .. /201.. WSPÓLNEGO KOMITETU
USTANOWIONEGO NA MOCY UMOWY
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ AZERBEJDŻANU
O UŁATWIENIACH W WYDAWANIU WIZ

z dnia...

w odniesieniu do przyjęcia wspólnych wytycznych w sprawie wykonania umowy

KOMITET,

uwzględniając Umowę między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz⁽¹⁾ (zwaną dalej „umową”), w szczególności jej art. 12,

a także mając na uwadze, że umowa weszła w życie w dniu 1 września 2014 r.,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Wspólne wytyczne w sprawie wykonania Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz zostały określone w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w ...

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Republiki Azerbejdżanu

¹ Dz.U. L 128 z 30.4.2014, s. 49–60.

PROJEKT
WYTYCZNE
W SPRAWIE WYKONANIA
UMOWY MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ AZERBEJDŻANU
O UŁATWIENIACH W WYDAWANIU WIZ

Celem Umowy między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz (zwanej dalej „umową”), która weszła w życie w dniu 1 września 2014 r., jest ułatwienie, na zasadzie wzajemności, procedur wydawania wiz obywatelom Unii Europejskiej i Azerbejdżanu na pobyt nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

Umowa ustanawia wiążące prawa i obowiązki w celu uproszczenia procedur wydawania wiz obywatelom Azerbejdżanu i Unii.

Niniejsze wytyczne, przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 12 umowy („Wspólny Komitet”), mają na celu zapewnienie właściwego i zharmonizowanego wdrożenia postanowień umowy przez misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich strefy Schengen oraz Republiki Azerbejdżanu. Niniejsze wytyczne nie stanowią części umowy i w związku z tym nie są prawnie wiążące. Zaleca się jednak, aby przy wykonywaniu postanowień umowy personel dyplomatyczny i konsularny konsekwentnie się do nich stosował.

Wspólny Komitet jest odpowiedzialny za aktualizowanie wytycznych w świetle doświadczeń związanych z wykonaniem umowy.

W celu zapewnienia ciągłości i zharmonizowanego wykonania umowy oraz zachowania zgodności z regulaminem wewnętrznym Wspólnego Komitetu ds. Ułatwień w Wydawaniu Wiz strony postanowiły utrzymywać nieformalne kontakty poza terminami oficjalnych posiedzeń Wspólnego Komitetu, aby rozwiązywać pilne kwestie. Szczegółowe sprawozdania na temat tych kwestii i kontaktów nieformalnych będą przedłożone na kolejnym posiedzeniu Wspólnego Komitetu ds. Ułatwień w Wydawaniu Wiz.

I. KWESTIE OGÓLNE

1.1. Cel i zakres stosowania

Artykuł 1 umowy stanowi: *Celem niniejszej umowy jest wprowadzenie, na zasadzie wzajemności, ułatwień w wydawaniu wiz obywatelom Unii i Republiki Azerbejdżanu planującym pobyt nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.*

Umowa ma zastosowanie do wszystkich obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu ubiegających się o wizę krótkoterminową, niezależnie od państwa ich zamieszkania.

Umowa nie ma zastosowania do bezpaństwowców, którzy posiadają dokument pobytowy wydany przez którekolwiek z państw członkowskich lub Republikę Azerbejdżanu. Do tej kategorii osób stosuje się zwykle przepisy unijnego dorobku prawnego dotyczącego wiz oraz przepisy krajowe Republiki Azerbejdżanu.

1.2. Zakres stosowania umowy

Artykuł 2 umowy stanowi:

1. *Ułatwienia wizowe, o których mowa w niniejszej umowie, mają zastosowanie do obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu jedynie w takim zakresie, w jakim nie są oni zwolnieni z obowiązku wizowego na mocy przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Azerbejdżanu, Unii lub państw członkowskich, postanowień niniejszej umowy lub innych umów międzynarodowych.*

2. *W odniesieniu do zagadnień nieobjętych postanowieniami niniejszej umowy, takich jak: odmowa wydania wizy, uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu oraz procedury wydalania osób, stosuje się prawo krajowe Republiki Azerbejdżanu, prawo państw członkowskich bądź prawo unijne.*

Bez uszczerbku dla jej art. 10 (który przewiduje zwolnienie z obowiązku wizowego obywateli Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu posiadających ważne paszporty dyplomatyczne) umowa nie wpływa na obowiązujące przepisy dotyczące obowiązku wizowego lub zwolnienia z obowiązku wizowego. Na przykład w art. 4 rozporządzenia Rady nr 539/2001² zezwolono państwom członkowskim na zwolnienie z obowiązku wizowego między innymi cywilnych załóg samolotów i statków.

W tym kontekście należy dodać, że zgodnie z art. 21 konwencji wykonawczej do układu z Schengen³, wszystkie państwa strefy Schengen muszą uznawać ważność wiz długoterminowych oraz dokumentów pobytowych wydanych przez pozostałe państwa tej strefy w odniesieniu do pobytów krótkoterminowych na swoich terytoriach. Wszystkie strony wymienionej konwencji akceptują dokumenty pobytowe, wizy kategorii „D” i wizy krótkoterminowe państw stowarzyszonych w ramach Schengen w zakresie wjazdu i pobytu krótkoterminowego i vice versa.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 („kodeks wizowy”)⁴ stosuje się do wszystkich kwestii nieobjętych umową, takich jak określenie strony konwencji wykonawczej do układu Schengen odpowiedzialnej za rozpatrzenie wniosku wizowego, uzasadnienie odmowy wydania wizy, prawo odwołania się od decyzji odmownej oraz ogólna zasada osobistej rozmowy z osobą ubiegającą się o wizę i udzielenia informacji dotyczących wniosku wizowego. Ponadto przepisy dorobku

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, Dz.U. L 81 z 21.3.2001, ostatnio zmienione rozporządzeniem (UE) nr 1289/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r., Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 74.

³ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1.

Schengen⁵ (tj. odmowa wjazdu na terytorium państw członkowskich, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania itp.) oraz, w stosownych przypadkach, przepisy krajowe mają nadal zastosowanie do kwestii nieobjętych umową, takich jak uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu na terytorium państw członkowskich czy procedury wydalania osób.

Nawet jeśli warunki przewidziane w umowie zostały spełnione, np. osoba ubiegająca się o wizę dostarczyła dokumenty uzasadniające cel podróży w przypadku kategorii wymienionych w art. 4, można nadal odmówić wydania wizy, jeżeli warunki określone w art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 562/2006 (kodeks graniczny Schengen⁶) nie zostały spełnione, tzn. osoba ta nie posiada ważnego dokumentu podróży, dokonano wpisu w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS), osoba jest uważana za zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa wewnętrznego itp.

Nadal obowiązują inne elastyczne środki dotyczące wydawania wiz dozwolone w kodeksie wizowym. Na przykład wizy wielokrotnego wjazdu z długim okresem ważności – do pięciu lat – mogą być wydawane osobom innym niż osoby wymienione w art. 5 umowy, jeżeli warunki przewidziane w kodeksie wizowym zostały spełnione (art. 24). Podobnie nadal obowiązują przepisy zawarte w kodeksie wizowym umożliwiające zwolnienie z opłaty wizowej lub jej ograniczenie (art. 16 ust. 5 i 6 kodeksu wizowego).

W przypadku Republiki Azerbejdżanu do wszystkich kwestii nieobjętych umową, takich jak uzasadnienie odmowy wydania wizy, prawo odwołania się od decyzji odmownej oraz ogólna zasada osobistej rozmowy z osobą ubiegającą się o wizę i udzielenia informacji dotyczących wniosku wizowego, uznawanie dokumentów podróży, dowód posiadania wystarczających środków utrzymania, odmowa wjazdu na terytorium Republiki Azerbejdżanu czy procedury wydalania, zastosowanie ma kodeks migracyjny⁷ oraz inne odpowiednie normatywne akty prawne Republiki Azerbejdżanu.

Inne elastyczne środki w zakresie wydawania wiz przewidziane w przepisach krajowych Republiki Azerbejdżanu mogą być nadal stosowane, jeżeli przewidują bardziej korzystny system dla osób wnioskujących o wizę. Na przykład w dalszym ciągu obowiązywać będą przepisy zawarte w ustawie Republiki Azerbejdżanu o opłatach skarbowych (art. 17.2) znoszące opłaty wizowe oraz przepisy kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu (art. 38) zezwalające na wydawanie wiz elektronicznych.

Nawet jeśli warunki przewidziane w umowie zostały spełnione, np. wnioskodawca dostarczył dokumenty uzasadniające cel podróży w przypadku kategorii przewidzianych w art. 4, można nadal odmówić wydania wizy, jeżeli warunki ustanowione w art. 36 kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu (z wyjątkiem pkt 36.1.7) nie zostały spełnione lub jeśli zachodzą okoliczności wymienione w art. 16 tego kodeksu.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen), Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1.

⁶ Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s.1, ostatnio zmienione rozporządzeniem (UE) nr 610/2013, Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 1.

⁷ Kodeks migracyjny Republiki Azerbejdżanu został przyjęty ustawą Republiki Azerbejdżanu Nr 713-IVQ, w dniu 2 lipca 2013 r. i wszedł w życie w dniu 1 sierpnia 2013 r.

1.3. Rodzaje wiz objętych zakresem stosowania umowy.

Zgodnie z art. 3 lit. d) umowy „wiza” oznacza zezwolenie wydane przez państwo członkowskie lub Republikę Azerbejdżanu na tranzyt przez terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu lub planowany pobyt na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

Ułatwienia przewidziane w umowie mają zastosowanie zarówno do wiz jednolitych ważnych na całym terytorium państw członkowskich, jak i do wiz o ograniczonej ważności terytorialnej⁸.

Ułatwienia przewidziane w umowie stosuje się do wiz określonych w rozdziale 5 kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu.

1.4. Obliczanie długości pobytu, do jakiego uprawnia wiza

W kodeksie granicznym Schengen⁹ znajduje się następująca definicja pobytu krótkoterminowego: „90 dni w każdym okresie 180-dniowym, co oznacza wzięcie pod uwagę okresu 180-dniowego poprzedzającego każdy z dni pobytu”.

Zgodnie z umową definicja ta ma również zastosowanie do wiz krótkoterminowych wydanych przez Republikę Azerbejdżanu.

Data wjazdu będzie liczona jako pierwszy dzień pobytu na terytorium państw członkowskich, a data wyjazdu będzie liczona jako ostatni dzień pobytu na terytorium państw członkowskich. Pojęcie „każdy” oznacza stosowanie „ruchomego” 180-dniowego okresu odniesienia, zakładającego sprawdzenie dla każdego dnia pobytu okresu 180 dni wstecz w celu ustalenia, czy wymóg 90/180 dni został spełniony. Oznacza to, że nieobecność na terytorium państw członkowskich przez nieprzerwany okres 90 dni umożliwia kolejny pobyt przez okres do 90 dni.

Definicja ta weszła w życie w dniu 18 października 2013 r. Kalkulator pobytu krótkoterminowego, który można wykorzystać do obliczenia okresu dozwolonego pobytu według nowych przepisów, można znaleźć w internecie pod następującym adresem: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Przykład obliczenia dni pobytu według nowej definicji:

Posiadacz rocznej wizen wielokrotnego wjazdu (18.4.2014 r. – 18.4.2015 r.) wjeżdża na terytorium państw członkowskich po raz pierwszy w dniu 19.4.2014 r. i pozostaje przez 3 dni. Kolejny raz wjeżdża na to terytorium w dniu 18.6.2014 r. i pozostaje przez 86 dni. Jak przedstawia się sytuacja w poszczególnych dniach? Kiedy osobie tej będzie wolno ponownie wjechać na terytorium państw członkowskich?

W dniu 11.9.2014 r.: W ciągu ostatnich 180 dni (16.3.2014 r. – 11.9.2014 r.) dana osoba przebywała przez okres 3 dni (19. – 21.4.2014) plus 86 dni (18.6.2014 r. – 11.9.2014 r.) = 89 dni = nie przekroczono dozwolonego okresu pobytu. Dana osoba może pozostać jeszcze 1 dzień dłużej.

⁸ Por. art. 2, 24 i 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy), Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 610/2013, Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 1.

Od dnia 16.10.2014 r.: Osoba może wjechać na dodatkowe 3 dni (w dniu 16.10.2014 r. pobyt z dnia 19.4.2014 r. przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni); w dniu 17.10.2014 r. pobyt z dnia 20.4.2014 r. przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni; itd.).

Od dnia 15.12.2014 r.: Osoba ta może wjechać na 86 dodatkowych dni (w dniu 15.12.2014 r. pobyt z dnia 18.6.2014 przestaje mieć znaczenie (wykracza poza okres 180 dni); w dniu 16.12.2014 r., pobyt z dnia 19.6.2014 przestaje mieć znaczenie itd.).

1.5. Sytuacja w odniesieniu do państw członkowskich, które jeszcze nie stosują w pełni dorobku Schengen, państw członkowskich, które nie uczestniczą we wspólnej polityce wizowej UE i krajów stowarzyszonych

Państwa członkowskie, które przystąpiły do Unii w 2004 r. (Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia i Węgry), w 2007 r. (Bułgaria i Rumunia) i w 2013 r. (Chorwacja) są związane umową od dnia jej wejścia w życie.

Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia nie wprowadziły jeszcze w pełni przepisów dorobku Schengen. Będą one nadal wydawać wize krajowe, których ważność ograniczona jest do ich terytorium krajowego. W momencie wprowadzenia w pełni przez te państwa przepisów dorobku Schengen, będą one kontynuować stosowanie umowy.

Do czasu pełnego wprowadzenia w życie dorobku Schengen przez te państwa członkowskie do wszystkich kwestii nieobjętych umową nadal zastosowanie ma prawo krajowe. Od tego dnia przepisy Schengen lub prawo krajowe mają zastosowanie do kwestii, które nie zostały uregulowane postanowieniami umowy.

Bułgaria, Chorwacja, Cypr i Rumunia są upoważnione do uznawania dokumentów pobytowych, wiz kategorii „D” i wiz krótkoterminowych wydanych przez wszystkie strony konwencji wykonawczej do układu z Schengen i państwa stowarzyszone w przypadku pobytu krótkoterminowego na ich terytorium¹⁰.

Zgodnie z art. 21 konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach wszystkie strony konwencji muszą uznawać ważność wiz długoterminowych oraz dokumentów pobytowych wydanych przez organy innych stron w odniesieniu do pobytów krótkoterminowych na swoich terytoriach. Państwa członkowskie strefy Schengen akceptują dokumenty pobytowe, wize kategorii „D” i wize krótkoterminowe krajów stowarzyszonych w zakresie wjazdu i pobytu krótkoterminowego i vice versa.

Umowa nie stosuje się do Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa, ale zawiera wspólne deklaracje, zgodnie z którymi pożądane byłoby zawarcie przez te państwa umów dwustronnych o ułatwieniach wizowych z Republiką Azerbejdżanu.

¹⁰ Decyzja nr 565/2014/UE z dnia 15 maja 2014 r., obowiązująca od dnia 16 czerwca 2014 r., upoważniająca Bułgarię, Chorwację, Cypr i Rumunię do jednostronnego uznawania jedynie tych jednolitych wiz krótkoterminowych, które upoważniają do dwukrotnego lub wielokrotnego wjazdu, oraz wiz długoterminowych i dokumentów pobytowych wydawanych przez państwa strefy Schengen, jak również wiz krajowych i dokumentów pobytowych wydanych przez Bułgarię, Chorwację i Rumunię za równorzędne ze swoimi wizami krajowymi na przejazd tranzytem przez ich terytorium, a także na pobyt na ich terytorium nieprzekraczający 90 dni w każdym okresie 180-dniowym. Z powodu braku stosunków dyplomatycznych Cypr wyłącza obecnie posiadaczy paszportów wydanych przez Azerbejdżan (z wyjątkiem posiadaczy paszportów dyplomatycznych) z zakresu przepisów decyzji nr 565/2014/UE z dnia 15 maja 2014 r.

Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria, mimo że są państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen, nie są związane umową. Umowa zawiera jednak wspólną deklarację, zgodnie z którą pożądane byłoby jak najszybsze zawarcie dwustronnych umów o ułatwieniach wizowych z Republiką Azerbejdżanu.

Umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a rządem Królestwa Norwegii o ułatwieniach w wydawaniu wiz została podpisana w dniu 3 grudnia 2013 r. i weszła w życie w dniu 1 czerwca 2015 r. Umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a Szwajcarską Radą Związkową o ułatwieniach w wydawaniu wiz została podpisana w dniu 10 października 2016 r. i weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2017 r. Ponadto w dniu 15 lutego 2017 r. w życie weszła umowa między rządem Republiki Azerbejdżanu a rządem Księstwa Liechtensteinu w sprawie wzajemnego stosowania zasad, wspomniana w „Umowie między Unią Europejską a Republiką Azerbejdżanu o ułatwieniach w wydawaniu wiz”.

1.6. Umowa/umowy dwustronne

Artykuł 13 umowy stanowi:

Od momentu wejścia w życie niniejsza umowa staje się nadrzędna wobec postanowień dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień zawartych między poszczególnymi państwami członkowskimi a Republiką Azerbejdżanu w zakresie, w jakim postanowienia tych umów lub porozumień dotyczą zagadnień objętych niniejszą umową.

Od daty wejścia w życie umowy postanowienia umów dwustronnych obowiązujących między państwami członkowskimi a Republiką Azerbejdżanu dotyczące kwestii objętych zakresem umowy przestały obowiązywać. Zgodnie z prawem Unii państwa członkowskie są zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków w celu wyeliminowania niezgodności między umowami dwustronnymi a umową.

Jeżeli państwo członkowskie zawarło dwustronną umowę lub porozumienie z Republiką Azerbejdżanu w sprawie zagadnień nieobjętych umową, na przykład zwolnienia z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych, zwolnienie takie będzie w dalszym ciągu obowiązywać po wejściu w życie umowy z Unią Europejską o ułatwieniach wizowych.

Następujące państwa członkowskie zawarły umowy dwustronne z Republiką Azerbejdżanu dotyczące zwolnienia z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Włochy, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Łotwa i Słowacja¹¹.

Zwolnienie z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów służbowych przyznane przez państwo członkowskie ma zastosowanie wyłącznie do terytorium tego państwa członkowskiego i nie dotyczy podróży na terytorium innych państw członkowskich należących do strefy Schengen.

¹¹ Zwolnienie z obowiązku wizowego zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001.

II. WYTYCZNE W SPRAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

2.1. Nowe przepisy, które mają zastosowanie do wszystkich osób ubiegających się o wizę

Ważne: przypomina się, że wymienione poniżej ułatwienia w odniesieniu do opłaty wizowej, czasu trwania procedur rozpatrywania wniosków wizowych, wyjazdu w przypadku zgubienia lub kradzieży dokumentów oraz przedłużenia okresu ważności wizy w wyjątkowych okolicznościach mają zastosowanie do wszystkich obywateli Republiki Azerbejdżanu lub obywateli państw członkowskich UE związanych umową, którzy ubiegają się o wizę lub posiadają wizę, w tym na przykład turystów.

2.1.1. Wizowa opłata manipulacyjna

Artykuł 6 ust. 1 umowy stanowi:

1. *Opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego wynosi 35 EUR.*

Zgodnie z art. 6 ust. 1 opłata za rozpatrzenie wniosku wizowego wynosi **35 EUR**. Opłata ta będzie obowiązywać wszystkich obywateli Unii i Azerbejdżanu ubiegających się o wizę (w tym turystów) i obejmie wizy krótkoterminowe, niezależnie od liczby wjazdów.

Artykuł 6 ust. 2 umowy stanowi:

2. *Bez uszczerbku dla ust. 3 w odniesieniu do niżej wymienionych kategorii obywateli odstępuje się od pobierania opłaty za rozpatrzenie wniosku wizowego:*

- a) *bliskich krewnych – współmałżonków, dzieci (w tym przysposobionych), rodziców (w tym opiekunów), dziadków i wnuków – obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu, obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich, obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, oraz obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu;*
- b) *członków oficjalnych delegacji, w tym stałych członków oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie skierowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą w oficjalnych spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w wydarzeniach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe;*
- c) *uczniów, studentów, studentów podyplomowych oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany oraz innych działań szkolnych;*
- d) *osób niepełnosprawnych i — w razie konieczności — ich opiekunów;* (Uwaga: w celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej należy dostarczyć dokumenty potwierdzające, że obie osoby ubiegające się o wizę należą do tej kategorii. W przypadku gdy niepełnosprawność osoby ubiegającej się o wizę jest ewidentna (np. osoby niewidome, z brakującymi kończynami), wystarczająca będzie ocena wizualna w urzędach konsularnych.)

W uzasadnionych przypadkach wniosek może zostać złożony przez przedstawiciela lub opiekuna osoby niepełnosprawnej.

- e) *uczestników międzynarodowych imprez sportowych i osób im towarzyszących w celach zawodowych; (Uwaga: kibiców nie uznaje się za osoby towarzyszące.)*
- f) *osób biorących udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym w programach uniwersyteckich i innych programach wymiany;*
- g) *osób, które przedstawiły dowody potwierdzające konieczność wyjazdu z przyczyn humanitarnych, w tym w celu podjęcia pilnego leczenia, oraz osób im towarzyszących, lub w celu wzięcia udziału w pogrzebie bliskiego krewnego albo odwiedzenia ciężko chorego bliskiego krewnego;*
- h) *przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają podróż w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany; (Uwaga: w celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dowody potwierdzające, że są członkami organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub organizacji niekomercyjnych zarejestrowanych w państwie członkowskim lub w Republice Azerbejdżanu – w związku z art. 4 umowy.)*
- i) *emerytów i rencistów; (Uwaga: w celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii, osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dokumenty potwierdzające status emeryta lub rencisty. Zwolnienie nie jest uzasadnione w przypadku, gdy celem podróży jest działalność zarobkowa.)*
- j) *dzieci poniżej 12 roku życia;*
- k) *dziennikarzy i członków ekipy technicznej towarzyszących im w celach zawodowych. (Uwaga: w celu skorzystania ze zwolnienia z opłaty wizowej w tej kategorii osoby ubiegające się o wizę muszą przedstawić dowody potwierdzające, że są członkami organizacji zawodowych zrzeszających dziennikarzy i innych pracowników mediów – w związku z art. 4 umowy.)*

Ponadto w odniesieniu do państw członkowskich UE z opłaty są całkowicie zwolnione wyżej wymienione kategorie osób. Z opłaty zwolnione są również, zgodnie z art. 16 ust. 4 kodeksu wizowego, następujące kategorie osób:

- naukowcy podróżujący na terytorium Unii Europejskiej w celu prowadzenia badań naukowych, określani w zaleceniu 2005/761/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r.;
- przedstawiciele organizacji niekomercyjnych w wieku do lat 25 uczestniczący w seminariach, konferencjach, imprezach sportowych, kulturalnych i edukacyjnych organizowanych przez organizacje niekomercyjne.

Artykuł 16 ust. 6 kodeksu wizowego stanowi: *[w] indywidualnych przypadkach można odstąpić od poboru opłaty wizowej lub obniżyć jej wysokość, jeżeli służy to interesom kulturalnym lub sportowym, jak również interesom w dziedzinie polityki zagranicznej, polityki na rzecz rozwoju lub w innych dziedzinach ważnych z punktu widzenia interesu publicznego lub z przyczyn humanitarnych.*

Artykuł 16 ust. 7 kodeksu wizowego stanowi, że opłatę wizową pobiera się w euro, walucie krajowej danego państwa trzeciego lub w walucie zwykle używanej w państwie trzecim,

w którym złożono wniosek, i opłata ta nie podlega zwrotowi z wyjątkiem przypadków, gdy wniosek zostanie uznany za niedopuszczalny lub gdy konsulat nie jest właściwy.

Aby uniknąć rozbieżności, które mogłyby prowadzić do wybierania konsulatów oferujących korzystniejsze warunki udzielania wiz, państwa członkowskie reprezentowane w Republice Azerbejdżanu powinny spróbować zapewnić podobne opłaty wizowe dla wszystkich obywateli tego kraju ubiegających się o wizę w przypadku opłat pobieranych w walutach obcych.

Podobnie, w odniesieniu do Republiki Azerbejdżanu, z opłaty zwalnia się również, zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Republiki Azerbejdżanu o opłatach skarbowych, następujące kategorie obcokrajowców:

- członków delegacji i urzędników państwowych;
- przedstawicieli międzynarodowych organizacji humanitarnych w Republice Azerbejdżanu;
- osoby, które studiują lub są zaangażowane w działalność pedagogiczną w ramach programów państwowych;
- osoby podróżujące w celach obronnych.

Osoby ubiegające się o wizę, pochodzące z UE i Azerbejdżanu, otrzymają potwierdzenie uiszczenia opłaty wizowej.

Artykuł 6 ust. 3 umowy stanowi:

3. Jeśli państwo członkowskie lub Republika Azerbejdżanu współpracuje z zewnętrznym usługodawcą w zakresie wystawiania wiz, zewnętrzny usługodawca może pobierać opłatę za usługę. Ta opłata za usługę jest proporcjonalna do kosztów ponoszonych przez usługodawcę zewnętrznego z tytułu wykonywania swoich zadań i nie przekracza 30 EUR. Państwa członkowskie i Republika Azerbejdżanu utrzymują możliwość składania wniosków przez wszystkie osoby ubiegające się o wizę bezpośrednio w swoich konsulatach.

Usługodawca zewnętrzny wykonuje swoje działania na rzecz Unii zgodnie z kodeksem wizowym i w pełnym poszanowaniu przepisów prawa Republiki Azerbejdżanu.

Usługodawca zewnętrzny wykonuje swoje działania na rzecz Republiki Azerbejdżanu zgodnie przepisami prawa Azerbejdżanu i przepisami prawa państw członkowskich UE.

W odniesieniu do sposobów współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług szczegółowe informacje dotyczące ich zadań zawiera art. 43 kodeksu wizowego.

2.1.2. Czas trwania procedur rozpatrywania wniosków wizowych

Artykuł 7 umowy stanowi:

1. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu podejmują decyzję w sprawie wniosku o wydanie wizy w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia wpłynięcia wniosku i dokumentów wymaganych do wydania wizy.

2. *W indywidualnych przypadkach, szczególnie w razie konieczności przeprowadzenia dokładniejszej analizy wniosku, okres na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można przedłużyć do 30 dni kalendarzowych.*

3. *W nagłych przypadkach termin na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego można skrócić do dwóch dni roboczych lub mniej.*

Decyzję w sprawie wniosku wizowego podejmuje się zasadniczo w ciągu 10 dni kalendarzowych od daty otrzymania dopuszczalnego wniosku wizowego.

W indywidualnych przypadkach termin ten można przedłużyć maksymalnie do 30 dni kalendarzowych, zwłaszcza gdy konieczna jest dalsza kontrola wniosku lub, w przypadku reprezentacji, gdy zasięga się opinii reprezentowanego państwa członkowskiego.

Bieg wszystkich wspomnianych terminów rozpoczyna się dopiero wtedy, gdy dokumentacja dołączona do wniosku jest kompletna, tj. od daty otrzymania wniosku wizowego i dokumentów uzupełniających.

W przypadku misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych dysponujących systemem umawiania spotkań czas oczekiwania na uzyskanie terminu spotkania co do zasady nie jest zaliczany do okresu rozpatrywania wniosku. Kwestia ta, jak również inne praktyczne zasady składania wniosków wizowych, uregulowane są w kodeksie wizowym (art. 9) oraz w kodeksie migracyjnym Republiki Azerbejdżanu.

Jeśli od osób ubiegających się o wizę wymaga się umówienia się na spotkanie w celu złożenia wniosku, spotkanie takie odbywa się z reguły w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym zażądano spotkania.

Przy ustalaniu terminu spotkania, w kontekście wykonania art. 7 ust. 3 umowy, należy wziąć pod uwagę zgłoszoną przez wnioskodawcę potrzebę pilnego uzyskania wizy. O ewentualnym skróceniu czasu na podjęcie decyzji w sprawie wniosku wizowego decyduje urzędnik konsularny.

W uzasadnionych przypadkach nagłych [np. gdy wniosku o wizę nie można było złożyć wcześniej z przyczyn niemożliwych do przewidzenia przez osobę ubiegającą się o wizę] konsulaty mogą zezwolić osobom ubiegającym się o wizę na złożenie wniosku bez umówionego spotkania lub wyznaczają takie spotkanie w trybie natychmiastowym.

2.1.3. Opuszczenie kraju w przypadku utraty dowodu tożsamości

Artykuł 8 umowy stanowi:

Obywatel Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu, który zgubił swój dowód tożsamości lub któremu taki dokument skradziono podczas pobytu na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich, może opuścić terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich na podstawie ważnego dowodu tożsamości upoważniającego do przekroczenia granicy, wydanego przez misję dyplomatyczną lub urząd konsularny danego państwa członkowskiego lub Republiki Azerbejdżanu, bez konieczności posiadania wizy lub innego rodzaju upoważnienia.

W przypadku utraty lub kradzieży dowodu tożsamości ważny dowód tożsamości uprawniający posiadacza wizy do przekroczenia granicy wydany przez misję dyplomatyczną lub urząd konsularny będzie wystarczającą podstawą do opuszczenia terytorium Republiki Azerbejdżanu lub strefy Schengen. Władze państwa przyjmującego

nie mogą wymagać od posiadacza wizy lub urzędu konsularnego żadnych innych dokumentów, zezwoleń ani wszelkiego rodzaju formalności.

2.1.4. Przedłużenie okresu ważności wizy w wyjątkowych okolicznościach

Artykuł 9 umowy stanowi:

Obywatelom Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu, którzy z powodu siły wyższej nie mogą opuścić terytorium Republiki Azerbejdżanu lub terytorium państw członkowskich przed upływem terminu ważności wizy, okres ważności wydanej wizy lub długość pobytu na podstawie wydanej wizy przedłuża się nieodpłatnie zgodnie z przepisami prawa Republiki Azerbejdżanu lub państwa członkowskiego, w którym przebywają, na czas niezbędny dla przywrócenia możliwości powrotu do państwa zamieszkania.

Jeśli chodzi o możliwość przedłużenia ważności wizy w przypadku uzasadnionych powodów osobistych, w przypadku gdy posiadacz wizy nie ma możliwości opuszczenia terytorium państwa członkowskiego przed datą wskazaną na naklejce wizowej, stosuje się przepisy art. 33 kodeksu wizowego w zakresie, w jakim są one zgodne z umową. W związku z tym przedłużenie ważności wizy z powodu siły wyższej lub z powodów humanitarnych odbywa się nieodpłatnie.

W przypadku Republiki Azerbejdżanu do kwestii dotyczących przedłużania okresu pobytu czasowego cudzoziemców na terytorium tego kraju zastosowanie ma kodeks migracyjny.

Decyzja w sprawie przedłużenia okresu pobytu czasowego cudzoziemców na terytorium Republiki Azerbejdżanu stanowi oficjalny dokument uprawniający obcokrajowców do pobytu czasowego w tym kraju.

Cudzoziemcy, którym przedłużono okres pobytu czasowego w Republice Azerbejdżanu, będą mogli ją opuścić na przejściach granicznych, po okazaniu paszportu lub innego dokumentu upoważniającego do przekroczenia granicy oraz decyzji w sprawie przedłużenia okresu pobytu czasowego.

2.2. Nowe zasady, które mają zastosowanie do niektórych kategorii osób ubiegających się o wize

2.2.1. Dokumenty potwierdzające cel podróży

W przypadku wszystkich kategorii osób wymienionych w art. 4 ust. 1 umowy w odniesieniu do celu podróży wymagane są wyłącznie wskazane dokumenty potwierdzające. Jak stwierdzono w art. 4 ust. 3, nie wymaga się żadnego innego uzasadnienia, zaproszenia ani zatwierdzenia dotyczącego celu podróży.

Nie oznacza to jednak zwolnienia z wymogu osobistego stawiennictwa w celu złożenia wniosku wizowego i dokumentów uzupełniających dotyczących środków utrzymania, gdyż wymóg ten pozostaje niezmienny.

Jeśli w poszczególnych przypadkach pojawią się wątpliwości co do autentyczności dokumentu potwierdzającego cel podróży, na mocy art. 21 ust. 8 kodeksu wizowego oraz kodeksu migracyjnego Republiki Azerbejdżanu, osoba ubiegająca się o wizę może zostać wezwana na dodatkową rozmowę w ambasadzie lub konsulacie, tematem której może być rzeczywisty cel podróży lub zamiar powrotu. W takich indywidualnych przypadkach osoba ubiegająca się o wizę może dobrowolnie przedstawić dodatkowe dokumenty lub też ich

dostarczenia może w drodze wyjątku zażądać urzędnik konsularny. Takie praktyki nie mogą być jednak stosowane w sposób systematyczny i będą ściśle monitorowane przez Wspólny Komitet.

Co do zasady, wraz z wnioskiem wizowym należy złożyć oryginał dokumentu wymaganego na mocy art. 4 ust. 1 umowy. Konsulat może jednak rozpocząć rozpatrywanie wniosku wizowego na podstawie faksymile lub kopii dokumentu. Pomimo tego konsulat może zażądać przedłożenia oryginału dokumentu w przypadku pierwszego wniosku wizowego, jak również w przypadkach indywidualnych, co do których istnieją wątpliwości.

W przypadku osób należących do kategorii niewymienionych w art. 4 (na przykład turystów) nadal stosuje się ogólne zasady dotyczące dokumentów potwierdzających cel podróży. To samo odnosi się do dokumentów dotyczących zgody rodziców na podróże dzieci poniżej 18 roku życia.

W odniesieniu do zagadnień, które nie są objęte postanowieniami umowy, takich jak uznawanie dokumentów podróży, gwarancje odnośnie do powrotu i wystarczające środki utrzymania stosuje się przepisy dorobku Schengen lub prawo krajowe.

Artykuł 4 – Dokumenty potwierdzające cel podróży

1. *W odniesieniu do niżej wymienionych kategorii obywateli Unii i Republiki Azerbejdżanu za wystarczające uznaje się następujące dokumenty uzasadniające cel podróży na terytorium drugiej Strony:*

a) *w przypadku bliskich krewnych – współmałżonków, dzieci (w tym przysposobionych), rodziców (w tym opiekunów), dziadków i wnuków – odwiedzających obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących w państwach członkowskich lub obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, lub obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu:*

– *pisemny wniosek osoby przyjmującej;*

Autentyczność podpisu osoby zapraszającej musi zostać potwierdzona przez właściwy organ zgodnie z przepisami krajowymi państwa zamieszkania. Zaproszenie powinno być zatwierdzone przez właściwe organy.

Przepis ten ma również zastosowanie do członków rodziny pracowników zatrudnionych w misjach dyplomatycznych i konsulatach przebywających w celu złożenia wizyty rodzinnej do 90 dni na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu z wyjątkiem konieczności przedłożenia dowodu legalnego pobytu i więzów rodzinnych.

b) *bez uszczerbku dla art. 10, w przypadku członków oficjalnych delegacji, w tym stałych członków takich delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie skierowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą w oficjalnych spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w wydarzeniach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe:*

- *pismo sporządzone przez właściwy organ państwa członkowskiego lub Republiki Azerbejdżanu lub przez instytucję Unii Europejskiej, potwierdzające, że wnioskodawca jest członkiem ich delegacji, względnie stałym członkiem ich delegacji, udającej się na terytorium drugiej Strony w celu wzięcia udziału w jednej z wyżej wymienionych imprez, wraz z kopią oficjalnego zaproszenia;*

Imię i nazwisko osoby ubiegającej się o wizę musi być podane w piśmie wydanym przez właściwy organ, potwierdzającym, że ta osoba jest członkiem delegacji udającej się na terytorium drugiej strony w celu wzięcia udziału w oficjalnym spotkaniu. Nie jest konieczne podawanie imienia i nazwiska tej osoby w oficjalnym zaproszeniu do udziału w spotkaniu, chociaż może to mieć miejsce w przypadku, w którym oficjalne zaproszenie jest skierowane do konkretnej osoby.

Przepis ten ma zastosowanie do członków oficjalnych delegacji niezależnie od rodzaju paszportu, jakim dysponują (paszport służbowy lub paszport zwykły).

c) *w przypadku przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji branżowych:*

- *pisemny wniosek sporządzony przez przyjmującą osobę prawną lub spółkę, organizację lub biuro bądź oddział takiej osoby prawnej lub spółki, władze państwowe lub lokalne Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich lub komitety organizacyjne wystaw, konferencji i sympozjów handlowych oraz przemysłowych mających miejsce na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich, zatwierdzony przez właściwe organy zgodnie z przepisami krajowymi;*

Ponadto krajowy rejestr działalności gospodarczej wyda dokument potwierdzający istnienie organizacji przedsiębiorców.

d) *w przypadku kierowców przewożących ładunki w ruchu międzynarodowym i świadczących usługi transportu pasażerskiego między terytoriami Republiki Azerbejdżanu i państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w państwach członkowskich lub w Republice Azerbejdżanu:*

- *pisemny wniosek sporządzony przez krajową spółkę lub stowarzyszenie (związek) przewoźników Republiki Azerbejdżanu lub przez krajowe stowarzyszenia przewoźników państw członkowskich zajmujących się międzynarodowym transportem drogowym, w którym podaje się cel, trasę, czas trwania i częstotliwość przejazdów;*

Stowarzyszeniem właściwym do wydania pisemnego wniosku jest krajowe stowarzyszenie w kraju pochodzenia kierowcy. Pisemne wnioski mogą również wydawać regionalne lub inne oddziały stowarzyszeń krajowych z państw członkowskich.

e) *w przypadku uczniów, studentów, studentów podyplomowych oraz towarzyszących im nauczycieli, którzy odbywają podróż w celu podjęcia nauki lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany oraz innych działań szkolnych:*

- *pisemny wniosek lub zaświadczenie o wpisaniu na listę uczniów/studentów, sporządzone przez przyjmujący uniwersytet, akademię, instytut, kolegium bądź*

szkołę, lub legitymacja uczniowska/studencka bądź zaświadczenie z kursów, na które uczęszczać będzie dana osoba;

Legitymację uczniowską lub studencką można uznać za uzasadnienie celu podróży jedynie w przypadku, gdy została wystawiona przez przyjmujący uniwersytet, kolegium lub szkołę, w których mają odbywać się studia lub szkolenie.

- f) w przypadku osób biorących udział w działaniach naukowych, akademickich, kulturalnych lub artystycznych, w tym programach uniwersyteckich i innych programach wymiany:
 - *pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą uczestnika tych działań;**
- g) w przypadku dziennikarzy i członków ekipy technicznej towarzyszących im w celach zawodowych:
 - *zaświadczenie lub inny dokument wydany przez organizację zawodową lub pracodawcę osoby ubiegającej się o wizę, stanowiący dowód na to, że dana osoba jest zawodowym dziennikarzem, i zaświadczejący, że cel podróży wiąże się z zadaniem dziennikarskim, lub stanowiący dowód na to, że dana osoba jest członkiem ekipy technicznej towarzyszącej dziennikarzowi w celach zawodowych;**

Kategoria ta nie obejmuje dziennikarzy pracujących jako wolni strzelcy ani ich asystentów.

Należy przedstawić zaświadczenie lub inny dokument wydany przez dziennikarską organizację zawodową lub pracodawcę osoby ubiegającej się o wizę, stanowiący dowód na to, że dana osoba jest zawodowym dziennikarzem lub *osobą towarzyszącą mu w celach zawodowych* oraz zaświadczejący, że cel podróży wiąże się z zadaniem dziennikarskim lub pomocą w realizacji takiego zadania.

- h) w przypadku uczestników międzynarodowych imprez sportowych i osób im towarzyszących w celach zawodowych:
 - *pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą, właściwe organy, krajowe federacje sportowe państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu lub też Narodowy Komitet Olimpijski Republiki Azerbejdżanu lub narodowe komitety olimpijskie państw członkowskich;**

Wykaz osób towarzyszących w przypadku międzynarodowych imprez sportowych będzie ograniczony do osób towarzyszących sportowcom w celach zawodowych: trenerów, masażystów, menadżerów, personelu medycznego oraz szefa klubu sportowego. Kibiców nie uznaje się zatem za osoby towarzyszące.

- i) w przypadku uczestników oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie:
 - *pisemny wniosek sporządzony przez kierowników administracji/burmistrzów tych miast lub władze gminne;**

Kierownikiem administracji lub burmistrzem miasta lub innym organem gminnym właściwym do wydania pisemnego wniosku jest kierownik administracji lub burmistrz miasta przyjmującego lub inny organ gminy, na terenie których mają się odbyć działania w ramach partnerstwa. Kategoria ta obejmuje jedynie uznane programy partnerstwa.

j) w przypadku osób podróżujących w celach medycznych i – w razie konieczności – osób im towarzyszących:

- *dokument urzędowy wystawiony przez daną instytucję medyczną, poświadczający konieczność objęcia danej osoby opieką medyczną w tej instytucji, konieczność obecności osoby towarzyszącej oraz dowód posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia;*

Należy przedstawić dokument wystawiony przez instytucję medyczną poświadczający trzy elementy (konieczność objęcia danej osoby opieką medyczną w tej instytucji, konieczność obecności osoby towarzyszącej oraz dowód posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia, np. dowód przedpłaty).

k) w przypadku przedstawicieli wolnych zawodów biorących udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach, które odbywają się na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich:

- *pisemny wniosek sporządzony przez organizację przyjmującą, zawierający potwierdzenie, że dana osoba uczestniczy w imprezie;*

l) w przypadku przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają podróż w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany:

- *pisemny wniosek wydany przez organizację przyjmującą, zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba reprezentuje organizację społeczeństwa obywatelskiego i zaświadczenie o założeniu takiej organizacji z odpowiedniego rejestru, sporządzone przez organ państwowy zgodnie z przepisami krajowymi;*

Należy przedstawić dokument wystawiony przez organizację społeczeństwa obywatelskiego potwierdzający, że osoba ubiegająca się o wizę reprezentuje daną organizację.

Członkowie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako tacy nie są objęci umową.

m) w przypadku krewnych podróżujących w celu wzięcia udziału w ceremonii pogrzebowej:

- *dokument urzędowy potwierdzający fakt zgonu oraz potwierdzenie pokrewieństwa lub innego związku łączącego wnioskodawcę z pochowanym;*

n) w przypadku osób pragnących odwiedzić cmentarz wojskowy lub cywilny:

- *dokument urzędowy potwierdzający istnienie i fakt utrzymywania grobu, a także pokrewieństwo lub inny związek łączący wnioskodawcę z pochowanym.*

Umowa nie określa szczegółowo, czy wspomniany wyżej oficjalny dokument powinien zostać wydany przez organy państwa, w którym znajduje się cmentarz, czy też organy państwa, w którym zamieszkuje osoba pragnąca odwiedzić to miejsce. Należy przyjąć, iż właściwe organy obu państw mogą wydać taki dokument urzędowy.

Należy przedstawić wspomniany wyżej oficjalny dokument potwierdzający istnienie i fakt utrzymywania grobu oraz pokrewieństwo lub inny związek łączący osobę ubiegającą się o wizę z pochowanym.

Ważne: Umowa nie tworzy żadnych nowych przepisów dotyczących odpowiedzialności w odniesieniu do osób fizycznych lub prawnych wydających pisemne wnioski. W odniesieniu do sfałszowanych wniosków zastosowanie mają odpowiednie przepisy unijne lub krajowe.

2.2.2. Wydawanie wiz wielokrotnego wjazdu

W przypadkach, gdy osoba ubiegająca się o wizę jest zmuszona do częstego lub regularnego podróżowania na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu, możliwe jest wydawanie wiz krótkoterminowych na kilka wizyt, pod warunkiem że łączny czas trwania tych wizyt nie przekracza 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

Artykuł 5 umowy stanowi:

1. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wize wielokrotnego wjazdu o okresie ważności pięciu lat następującym kategoriom obywateli:

- a) współmałżonkom, dzieciom (w tym przysposobionym), które są w wieku poniżej 21 lat lub pozostają na utrzymaniu, rodzicom (w tym opiekunom), odwiedzającym obywateli Unii Europejskiej legalnie zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących na terytorium państw członkowskich lub obywateli Unii Europejskiej zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którego są obywatelami, lub obywateli Republiki Azerbejdżanu zamieszkujących na terytorium Republiki Azerbejdżanu;*
- b) stałym członkom oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie wystosowane do państw członkowskich, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą regularnie w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub jednego z państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe.*

W drodze odstępstwa od zdania pierwszego, w przypadkach gdy konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, okres ważności wize wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu, w szczególności gdy:

- w przypadku osób wymienionych w lit. a) – okres ważności zezwolenia na legalny pobyt obywateli Republiki Azerbejdżanu legalnie zamieszkujących w jednym z państw członkowskich lub obywateli Unii legalnie zamieszkujących w Republice Azerbejdżanu;
- w przypadku osób wymienionych w lit. b) – okres ważności statusu stałego członka oficjalnej delegacji

jest krótszy niż pięć lat.

Biorąc pod uwagę status zawodowy tych kategorii osób lub ich pokrewieństwo z obywatelem Republiki Azerbejdżanu zamieszkującym legalnie na terytorium jednego z państw członkowskich, obywatelem UE zamieszkującym legalnie na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub z obywatelem UE zamieszkującym w państwie członkowskim, którego jest obywatelem, uzasadnione jest przyznanie im wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności wynoszącym do pięciu lat lub ograniczonym do końca kadencji lub ich legalnego pobytu, jeżeli wynoszą one mniej niż pięć lat.

W przypadku osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. a) umowy należy przedstawić dowód potwierdzający legalny pobyt osoby zapraszającej.

W przypadku osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. b) umowy należy dostarczyć potwierdzenie statusu zawodowego i okresu kadencji.

Przepis ten nie ma zastosowania do osób objętych zakresem stosowania art. 5 ust. 1 lit. b) umowy, jeżeli są one zwolnione z obowiązku wizowego na mocy umowy, tzn. jeśli są one posiadaczami paszportów dyplomatycznych.

Jeśli konieczność lub zamiar częstego lub regularnego odbywania podróży są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, ważność wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.

2. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności jednego roku następującym kategoriom obywateli, pod warunkiem że w roku poprzednim osoby takie otrzymały przynajmniej jedną wizę, z której skorzystały zgodnie z przepisami prawnymi dotyczącymi wjazdu do danego państwa i pobytu w nim:

a) studentom i studentom podyplomowym, którzy odbywają regularne podróże w celu podjęcia nauki

lub odbycia szkoleń, w tym w ramach programów wymiany;

b) dziennikarzom i członkom ekipy technicznej towarzyszącym im w celach zawodowych;

c) uczestnikom oficjalnych programów wymiany organizowanych przez miasta partnerskie;

d) kierowcom przewożącym ładunki w ruchu międzynarodowym i świadczącym usługi transportu pasażerskiego między terytoriami Republiki Azerbejdżanu i państw członkowskich pojazdami zarejestrowanymi w państwach członkowskich lub w Republice Azerbejdżanu;

e) osobom zmuszonym do odbywania regularnych podróży w celach medycznych i – w razie konieczności – osobom im towarzyszącym;

f) przedstawicielom wolnych zawodów biorącym udział w międzynarodowych wystawach, konferencjach, sympozjach, seminariach lub innych podobnych imprezach, którzy odbywają regularne podróże do państw członkowskich;

g) przedstawicielom organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy odbywają regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich w celu odbycia szkoleń, wzięcia udziału w seminariach i konferencjach, w tym w ramach programów wymiany;

h) osobom biorącym udział w działaniach naukowych, kulturalnych i artystycznych, w tym w programach uniwersyteckich i innych programach wymiany, odbywającym regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich;

i) uczestnikom międzynarodowych imprez sportowych i osobom im towarzyszącym w celach zawodowych;

j) członkom oficjalnych delegacji, którzy na oficjalne zaproszenie wystosowane do państwa członkowskiego, Unii Europejskiej lub Republiki Azerbejdżanu uczestniczą regularnie w spotkaniach, konsultacjach, negocjacjach lub programach wymiany, a także w imprezach organizowanych na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich przez organizacje międzyrządowe;

k) przedsiębiorcom i przedstawicielom organizacji branżowych, którzy odbywają regularne podróże do Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich.

W drodze odstępstwa od zdania pierwszego, w przypadkach gdy konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, okres ważności wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.

Wizy wielokrotnego wjazdu ważne przez okres jednego roku zasadniczo wydaje się osobom należącym do wyżej wymienionych kategorii, jeżeli w poprzednim roku (12 miesięcy) osoba ubiegająca się o wizę uzyskała co najmniej jedną wizę, z której skorzystała zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu do danego kraju(-ów) i pobytu w nim (nich) (na przykład osoba ta nie przekroczyła okresu dozwolonego pobytu) oraz jeżeli istnieją powody ubiegania się o wizę wielokrotnego wjazdu.

W przypadkach gdy wydanie wizy o jednorocznym okresie ważności nie jest uzasadnione (na przykład jeżeli okres trwania programu wymiany jest krótszy niż jeden rok lub nie występuje konieczność podróżowania przez cały rok) okres ważności wizy będzie krótszy niż jeden rok, pod warunkiem że inne wymogi w odniesieniu do wydania wizy zostały spełnione.

3. Misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne państw członkowskich i Republiki Azerbejdżanu wydają wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności co najmniej dwóch lat i maksymalnie pięciu lat osobom należącym do kategorii wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, pod warunkiem że w poprzednich dwóch latach osoby takie skorzystały z jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu zgodnie z przepisami prawnymi dotyczącymi wjazdu do danego państwa i pobytu w nim, chyba że konieczność lub zamiar częstego lub regularnego podróżowania są wyraźnie ograniczone do krótszego okresu, w którym to przypadku okres ważności wizy wielokrotnego wjazdu ogranicza się do tego okresu.

4. *Calkowity czas pobytu osób, o których mowa w ust. 1–3 niniejszego artykułu, na terytorium państw członkowskich lub Republiki Azerbejdżanu nie może przekraczać 90 dni w każdym 180-dniowym okresie.*

Wizy wielokrotnego wjazdu o okresie ważności od 2 do 5 lat wydaje się osobom należącym do kategorii, o których mowa w art. 5 ust. 2 umowy, pod warunkiem że w poprzednich dwóch latach (24 miesiące) takie osoby skorzystały z dwóch jednorocznych wiz wielokrotnego wjazdu zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu na terytorium odwiedzanego państwa lub odwiedzanych państw oraz że powody ubiegania się o wizę wielokrotnego wjazdu są nadal aktualne. Należy zauważyć, że wiza o okresie ważności od 2 do 5 lat wydawana jest wyłącznie w przypadku, gdy osobie ubiegającej się o wizę w ciągu dwóch poprzednich lat wydano dwie wizy o ważności jednego roku – nie mniej – i osoba ta skorzystała z tych wiz zgodnie z przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu na terytorium odwiedzanego państwa lub odwiedzanych państw. Na podstawie oceny każdego wniosku wizowego misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne będą podejmowały decyzje dotyczące okresu ważności wiz – tj. od 2 do 5 lat.

Nie ma obowiązku wydawania wizy wielokrotnego wjazdu, jeżeli osoba ubiegająca się o nią nie skorzystała z poprzedniej wizy.

2.2.3. Posiadacze paszportów dyplomatycznych

Artykuł 10 umowy stanowi:

1. *Obywatele Unii Europejskiej i Republiki Azerbejdżanu posiadający ważny paszport dyplomatyczny mogą wjechać na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub państw członkowskich, opuścić to terytorium lub przejechać przez nie bez wizy.*

2. *Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą pozostać na terytorium Republiki Azerbejdżanu lub terytorium państw członkowskich bez wizy nie dłużej niż przez 90 dni w każdym 180-dniowym okresie.*

Umowa nie obejmuje procedur delegowania dyplomatów do państw członkowskich. Zastosowanie ma zwyczajowa procedura akredytacji.

III. WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY

We wspólnej deklaracji załączonej do umowy strony postanawiają, że Wspólny Komitet ustanowiony na mocy art. 12 powinien oceniać wpływ poziomu zabezpieczeń odpowiednich dokumentów podróży na funkcjonowanie umowy. W tym celu strony zobowiązały się do regularnego informowania się nawzajem o środkach podejmowanych w celu zapobiegania mnożeniu dokumentów podróży oraz rozwijania technicznych aspektów zabezpieczeń dokumentów podróży, a także o środkach dotyczących procesu personalizacji wydawania dokumentów podróży.

IV. DANE STATYSTYCZNE

Aby umożliwić powołanemu na mocy umowy Wspólnemu Komitetowi skuteczne kontrolowanie jej wykonania, misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich powinny przedkładać Komisji co sześć miesięcy dane statystyczne, w podziale na poszczególne miesiące, i dotyczące w szczególności, tam gdzie to możliwe:

- liczby decyzji odmownych w sprawie wydania wizy;
- liczby wydanych wiz wielokrotnego wjazdu;
- okresu ważności wiz wielokrotnego wjazdu;
- liczby wiz wydanych bez pobierania opłaty.

